

Ekerö kommun

Rektorn vid Närlundaskolan

# Beslut för förskoleklass och grundskola

---

efter tillsyn i Närlundaskolan  
i Ekerö kommun

## **Tillsyn i Närlundaskolan**

Skolinspektionen genomför tillsyn i Ekerö kommun under hösten 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Närlundaskolan besöktes av Skolinspektionen den 27 augusti 2014.

## **Fakta om skolenheten**

---

Närlundaskolan är en kommunal skola som ligger i Ekerö centrum i Ekerö kommun. Verksamheten omfattar förskoleklass, grundskola årskurs 1-5 och fritidshem. Vid tidpunkten för tillsynen går 296 elever i Närlundaskolan, varav 53 elever i förskoleklass. Rektorn tillträdde sin tjänst i augusti 2014, och har vid tidpunkten för Skolinspektionens besök endast tjänstgjort i två dagar.

Fritidshemmets verksamhet bedöms i ett separat övergripande beslut avseende hela kommunens ansvarstagande för denna verksamhet.

### **Kunskapsresultat**

#### *Årskurs 3*

Enligt Skolverkets statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven för läsåret 2012/13 uppnådde mellan 79 och 100 procent av eleverna i årskurs 3 kravnivån på de olika delproven i matematik. I alla delprov utom Geometriska begrepp låg andelen elever som nådde kravnivån högre än motsvarande andel för riket. I svenska uppnådde mellan 94 och 98 procent av eleverna kravnivåerna på de olika delproven i svenska. För samtliga delprov var resultatet högre än genomsnittet för riket.

Skolan har inte inkommit till Skolinspektionen med någon egen redovisning av elevernas kunskapsresultat i de ämnen eleverna fått undervisning i under läsåret 2012/13.

## Helhetsbedömning

---

Tillsynen visar att Närlundaskolan uppfyller många av de krav som ställs i författningarna. Av intervjuer med skolledningen, lärarna och eleverna framkommer att lärarna har tilltro till elevernas förmåga. Enligt lärarna präglas skolan av en strävan efter att både variera undervisningen, säkerställa elevinflytande och anpassa undervisningen efter elevernas behov och intressen.

Av Skolinspektionens intervjuer med rektorn, lärarna och elevhälsan framkommer vidare att det specialpedagogiska arbetet prioriteras och att skolans rutiner för arbete med särskilt stöd är tydliga och förankrade bland personalen. Eleverna i skolan har tillgång till samtliga kompetenser inom elevhälsan. Både elevhälsan och lärarna strävar efter att tillgodose behovet av extra anpassning av undervisningen för de elever som behöver det. För de elever som är i behov av särskilt stöd utarbetas åtgärdsprogram. Av utredningen framgår vidare att elevhälsan har ett både hälsofrämjande och förebyggande arbete på en skolövergripande nivå.

Tillsynen visar dock att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete och i dokumentationen av detta arbete. Detta gäller främst uppföljningen och analysen av elevernas kunskapsresultat på skolövergripande nivå, till exempel per ämne, årskurs eller över tid. Även skolans arbete med skriftliga individuella utvecklingsplaner behöver förbättras.

I Skolinspektionens intervjuer med eleverna uppger dessa att de trivs i skolan. Flertalet av de intervjuade eleverna uppger också att skolans vuxna uppmärksammar när det "händer saker" mellan elever, och att de vuxna vidtar åtgärder. Både rektorn, eleverna och lärarna har dock uppmärksammat att det ibland finns brister i studiero. Av intervjuer med elever, lärare och företrädare för elevhälsan framkommer vidare att det ibland är lärarberoende om eleverna har studiero under lektionerna. Vid flertalet intervjuer framkommer också att den pågående ombyggnationen av skolans lokaler kan ha påverkat studieron på grund av bland annat lokalbyten och störningar från hantverksarbeten. Utredningen visar dock att skolan trots detta inte vidtagit några systematiska åtgärder för att säkerställa att alla elever alltid har studiero i undervisningen.

## **Skolinspektionens ingripande**

---

### **Föreläggande**

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ekerö kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 20 januari 2015 redovisas för Skolinspektionen.

### **Trygghet och studiero**

#### **Bedömning**

Ekerö kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Säkerställa att eleverna har studiero.

#### **Motivering**

Enligt skollagen ska utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Av tillsynen framgår att inte alla elever i Närlundaskolan alltid tillförsäkras studiero i undervisningen. I samtliga elevintervjuer framkommer att skolan generellt sett upplevs som en trygg plats. Samtidigt uppger båda intervjuade elevgrupper att det ibland är dålig studiero i klassrummen. Eleverna beskriver bland annat att olika lärare är olika "stränga", vilket enligt eleverna påverkar om klassen har studiero eller inte. Vidare uppger eleverna att andra elever pratar mycket eller går runt och stör under lektionen.

I Skolinspektionens enkät som genomfördes under våren 2014 angav 21 procent av eleverna i åk 5 att det stämmer ganska dåligt när det gäller påståendet "jag har studiero på lektionerna". I samma enkät uppger 46 procent av eleverna i årskurs 5 att det stämmer ganska bra eller stämmer helt och hållet på påståendet "på mina lektioner stör andra elever ordningen i klassrummet". Motsvarande resultat återfinns också i skolans egna enkäter, till exempel i "Kvalitetsdokument läsåret 2012/2013". I detta dokument framkommer bland annat att endast 68 procent av eleverna i årskurs 5 år 2013 uppger att de kan arbeta utan att bli störda under lektioner och arbetspass.

Lärarna och företrädare för elevhälsan uppger vid intervju att de bland annat genom skolans egna enkäter känner till att elever är kritiska till studieron. Både företrädare för elevhälsan och de intervjuade lärarna beskriver också att studieron kan variera beroende på vilken lärare som undervisar. Företrädare för elevhälsan och lärarna uppger vidare att den pågående ombyggnaden av

Närlundaskolan kan ha påverkat studieron negativt, då eleverna ibland varit oroliga på grund av lokalbyten, hög ljudnivå från hantverksarbete och närvaron av okända vuxna (hantverkare) i skolan. I intervjun med lärarna uppger dessa att det kan vara svårt att ha studiero i klassen när man är ensam lärare med elever som ligger på väldigt olika kunskapsnivåer. Trots att lärarna och elevhälsan känner till att det finns variationer i studiero, så har enligt de intervjuade lärarna och företrädarna för elevhälsan inga systematiska eller gemensamma åtgärder vidtagits i skolan för att tillförsäkra samtliga elever studiero.

Rektor bekräftar vid intervjun att det finns brister i skolans arbete med att skapa en god miljö för lärande och att detta är något som skolan måste ta tag i. Vid faktagranskning förtydligar rektorn att rektorn vid terminens första pedagogiska konferens tillsammans med personalen fattade beslut om ett gemensamt förhållningssätt gällande arbetsro. Rektorn uppger vidare att arbetet med att säkerställa studiero följs upp av rektorn under hösten, med en gemensam utvärdering av vidtagna åtgärder inplanerad till höstlovet 2014.

Även om rektorn har påbörjat ett arbete med att förbättra studieron för eleverna vid Närlundaskolan, finner Skolinspektionen att utredningen sammantaget visar att inte alla elever i nuläget tillförsäkras studiero i undervisningen.

Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ekerö kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

### **Författning**

5 kap. 3 § skollagen

### **Bedömning och betygssättning**

#### **Bedömning**

Ekerö kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att läraren ger omdömen i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna som avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen eleven får undervisning i.

#### **Motivering**

Enligt skollagen ska läraren en gång per läsår i årskurs 1-5, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i alla de ämnen som eleven får undervisning i. Därutöver ska läraren i den skriftliga utvecklingsplanen

sammanfatta vilka insatser som behövs för att elevens ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det.

Av tillsynen framgår att Närlundaskolans skriftliga individuella utvecklingsplaner inte alltid avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i alla de ämnen eleverna får undervisning i. Skolinspektionen har tagit del av ett urval av elevernas individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen. I några fall saknas helt skriftliga omdömen i naturorienterande och samhällsorienterande ämnen. Ibland anges också personliga egenskaper, som till exempel "schysst" eller "har kompisar att leka med på rasten och på fritiden", utan koppling till läroplanen. I några fall förekommer också omdömen som är mycket kortfattade och likadana för elever i flera årskurser, till exempel "du visar att du uppfyller kunskapskraven när det gäller musikämnets alla inslag."

Vid intervju beskriver flera lärare att de uppfattar att de är tydliga i sin information till eleverna. Flera lärare beskriver till exempel att de försöker förklara kunskapskraven på ett sätt som passar elevernas ålder och mognad, använder sig av ett "IUP-äpple" för att konkretisera målen, samt har en löpande dialog med elever om hur det går för dem i olika ämnen. Några lärare uppger dock att detta arbete kommit längre bland lärarna som riktar sig till eleverna i de yngre årskurserna. Enligt skolans egna enkäter från år 2013, som bland annat redovisas i Kvalitetsdokument 2012/13, uppger endast 68 procent av eleverna i årkurs 5 att de får tydlig information om hur de ligger till i skolarbetet. I årskurs 2 svarade 80 procent av föräldrarna att de får tydlig information om hur deras barn ligger till i förhållande till kunskapskraven. Rektorn uppger att frågan om information till eleverna om deras utveckling i förhållande till kunskapskraven togs upp under en av Närlundaskolans första pedagogiska konferenser under hösten 2014. Ändringar i skollagen under föregående läsår vad gäller individuella utvecklingsplaner kan enligt rektorn ha bidragit till att det tidigare inte var helt tydligt för alla lärare vilka rutiner som gällde.

Även om rektorn och lärarna beskriver ett pågående arbete med att förbättra information till eleverna angående deras kunskapsutveckling, och uppger att de strävar efter att vara tydliga, visar utredningen att detta i nuläget är ett utvecklingsområde för skolan. Mot bakgrund av elevintervjuer, enkätsvar och dokumentstudier finner Skolinspektionen sammantaget att skolan behöver förbättra sitt arbete med omdömen i elevernas skriftliga individuella utvecklingsplaner.

Av utredningen framgår att skolan behöver förbättra elevernas individuella utvecklingsplaner med tillhörande skriftliga omdömen, särskilt i de äldre årskurserna. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ekerö kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

### **Författning**

10 kap. 13 § skollagen

### **Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**

#### **Bedömning**

Ekerö kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska ta ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Rektorn ska dokumentera det systematiska kvalitetsarbetet.

#### **Motivering**

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Systematiskt och kontinuerligt innebär att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn skapa rutiner för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas på enheten. Vidare anger de allmänna råden att rektorn bör se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Av utredningen framgår att det i Närlundaskolan saknas ett systematiskt kvalitetsarbete i den del som avser uppföljning och analys av elevernas sköolvergripande kunskapsresultat. I viss utsträckning bedrivs det ett systematiskt kvalitetsarbete på skolan, vilket framgår av Skolinspektionens dokumentstudier och

intervjun med rektorn, företrädare för elevhälsan och lärarna. Det finns till exempel en årscykel för kvalitetsarbete samt en arbetsplan. Som en del i kvalitetsarbetet följer också lärarna, rektorn och företrädare för elevhälsan bland annat upp arbetet med särskilt stöd samt elevernas resultat på individnivå. Skolan följer också upp huvudmannens utvecklingsmål för skolan, men dessa utvecklingsmål grundar sig enligt rektorn och de intervjuade lärarna inte alltid på den enskilda skolenhetens resultat utan på huvudmannens mer övergripande mål för kommunens samtliga elever, till exempel bättre kunskaper i matematik.

I intervjuer med rektorn och lärarna framkommer att det systematiska kvalitetsarbetet är mer begränsat när det gäller uppföljning av Närlundaelevernas skolövergripande kunskapsresultat, såsom resultat över tid i ett visst ämne eller för vissa elevgrupper. Vid intervjuer med rektorn och lärarna framkommer att skolövergripande resultat vid tidpunkten för tillsynen inte uppmärksammas och utvärderas på ett systematiskt sätt. Vid intervju uppger lärarna till exempel att frågor om elevernas skolövergripande resultat ofta tas upp vid arbetslagsmöten, men att dessa diskussioner i nuläget inte dokumenteras eller följs upp på ett systematiskt sätt.

Av Skolinspektionens tillsyn framgår vidare att Närlundaskolans uppföljning och analys av skolövergripande kunskapsresultat inte heller är tillräckligt dokumenterat. Skolövergripande resultat finns i viss utsträckning sammanställda i den verksamhetsredogörelse som inkommit till Skolinspektionen. I kommunens egna sammanställningar av Närlundaskolans resultat, som kallas "Kvalitetsdokument läsåret 2012/2013", återfinns dock endast elevernas resultat på nationella prov i svenska och engelska i årskurs 3. Uppgifter om skolövergripande kunskapsresultat saknas också i kompletteringen till detta dokument, kallat "Årsbokslut 2013". Vidare saknar både verksamhetsredogörelsen samt övriga dokument analyser av måluppfyllelsen, förslag på åtgärder och uppföljning av tidigare utvecklingsåtgärder.

Rektorn konstaterar vid intervjun att detta är ett område som rektorn kommer att arbeta vidare med. Rektorn beskriver också vid intervjun den typ av information som rektorn avser använda i den kommande analysen och utvärderingen av elevernas kunskapsresultat. Bland annat nämner rektorn de övergripande sammanställningar av elevernas resultat i olika ämnen som kan tas fram genom skolans digitala verktyg. Vid tillsynsbesöket överlämnar också rektorn exempel på sådana sammanställningar, där elevernas kunskapsresultat framgår i några årskurser och ämnen. Enligt Skolinspektionens samlade bedömning saknar dock skolan, vid tidpunkten för denna tillsyn, systematiska uppföljningar och analyser av elevernas skolövergripande kunskapsresultat. Enligt

Skolinspektionens bedömning saknar därmed också rektorn vid tidpunkten för tillsynsbesöket tillräckligt med underlag för att identifiera viktiga utvecklingsområden för utbildningen.

Sammantaget visar tillsynen att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete och i dokumentationen av detta arbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ekerö kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

**Författning**

4 kap. 4-6 §§ skollagen

**På Skolinspektionens vägnar**

Anna Rydin

Beslutsfattare

Ylva Johnsson

Föredragande

**Bilaga:**

Bilaga 1 - Allmänt om tillsynen

## **Allmänt om tillsynen**

---

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under en eller flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats [www.skolinspektionen.se](http://www.skolinspektionen.se) under fliken Inspektion.